

GYARMATHY ERZSÉBET VERSEI

A DALHOZ

Mert én a dalra bíztam rá magam —,

*míg aludtak hűséges szeretők,
gyerekek éltek és nevettek ők
anyjuk karjába bújva boldogan.
Gesztenyefák gyújtottak lángokat,
a boruló szeles menybolt alatt,
az éj kettévált és villám hasadt,
szél növesztett naggyá fűszálakat,*

de én a dalra bíztam rá magam —,

*kemény ágyban aludtam, esztelen
magányban, ó vakon és süketen,
esztendők nőttek, jöttek tavaszok,
gyümölcsök értek, illatos nagyok,
leányok táncoltak lejtős fűvön,
láng villant kemény, kerek térdükön,
s a szeretők mindenféle imát
tudtak, míg édes testük át meg át
forrósodott s nyitotta-zárta lágy
nedves szirmait ölükben a vágy,
és nők méhe gyereket hordozott,
sok katona borral mulatozott,
énekelve vonultak részegek,
aki akart, napon heverhetett,
volt aki tengerben fürödhetett,
szeretője mellén el-fekhetett.*

De én a dalra bíztam rá magam!

*Mit adtál hát cserébe mindezért?
Itattál? Etettél-e? Kedvedért
karodba nem vontál, feleletért
nem fordulhattam hozzád, semmiért,
teljesen csaltál, teljes hitemért,
keményszájú ringyó, szerelmemért.*

De én a dalra bíztam rá magam —,

*ó nem voltál te soha sebre fű,
páncélos angyal, sellő énekű
csodálatos szörnyeteg, gyönyörű
iszonyú kéj, mit soha el nem értem,
csak forgatott, meritett, buktatott,
sűrű tintában, alvadt sűrű vérben,
ó hattyú, ki vonulsz fejem felett
állj meg egy percre, jaj legédesebb,
énekeld ki az éjbe nevedet.*

ODYSSEUS

1.

*Mint déli kisvárosban, a sárga tereken,
hol magas fal mögött örökké harangoznak,
langyos tenger-víz loccsan a kopott köveken,
és sótól fehér nagy hálókat hoznak,
úgy élsz mint messziről jött idegen,
e láva-meleg, sűrű szerelemben,
úgy élsz, mint a dél-tengeri szigeten,
élhet a fehérbőrű, a hitetlen.*

2.

*És este, mikor lámpással halásznak,
figyeled hálót-vető karomat.
Mint vérnarancsok, csillagok hintáznak,
a villogó, sötétkék ég alatt,
a dongás padlón alszunk, míg a mélyben
bárkánk oldalán fel s le száll a hab,
és mezítlén testünkön átcikkáznak,
a vergődő, a sikos nagy halak.*

3.

*A dallamtalan dallamot
a parton ülve hallgatod,
a sötét, torok-hangu dalt
kortyolod, mint szeszes italt.
Fogoly hajós vagy, semmi más,
kit idegen báj és varázs
köt meg, míg az otthoni vágy
érte sző s bontja fonalát.
Ó te közénk tartozol,
visszatalálsz, eszel-iszol,
nyájas fehér asztal felett,
megszeled a friss kenyeret,
unokák lesik szavaid,
meséled hős kalandjaid.*

4.

*Az, ki igazán átkozott,
 ki tengerre csalogatott,
 annak nincs ember-lába sem,
 ül vízmosta vad szirteken,
 a sós szél az arcába csap,
 tengermélyről hall hangokat,
 s míg szemében apály-dagály,
 emelkedik és visszaszáll,
 csak figyeli, hogyan halad,
 hajód a sziklasor alatt,
 hogy viszi mind messzebb a szél,
 ki hazájába visszatér.*

PARADICSOM

*Aludtunk hát s lélegzetünk
 keveredett.
 A gyermekkor és száz tündér-titok
 emelkedett
 szivünkéből, és tagjaink melegéből,
 mint a sziget.*

*Szigeten éltünk. Vagy csak képzelet
 játszott velem?
 Forró fővényben léptek lábaim,
 mezitelen
 jártam, szelíd szél, dús datolya-fák
 árnya alatt,
 kolibrik szórták szét szivárvány
 tollaikat,
 feltűztem és láttam a víz fölött
 az ősi, vad
 mosolyú, egyedül ismerős
 arcaimat.*

*Testem végre melegedben
 heverhetett,
 melyben egykor ringatott egy
 déli sziget,
 a víz partján guggoltunk,
 míg az ég alatt
 csillagok szálltak-buktak, mint
 ezüst halak,
 Értellük egymást? Ó vizálya még
 nem volt szavunk,*

*nem volt hajó, melyen most messzire
 kalandozunk,
 Csak egy-test, mely szétválík-összeforr,
 mindent betölt,
 csak együtt voltunk mi isteni mű,
 egész gyümölcs.
 Éltünk egymásban, ó egyetlen ölnek
 melegén.
 Elefántok vonultak, a sziget
 rengetegén.
 Hallgattuk, mindjobban távolodón
 csörtet a vad,
 s hogy roppannak a súlyos cédrusok
 talpa alatt,
 hallgattuk, a hiéna, a bagoly,
 hogyan sikolt,
 hogy emelkedik véres istenünk
 a tele-hold.*

*Reggel ébredtem és úgy tártam én
 arcom feléd,
 mint aki értelmének fogságába
 visszalép,
 és este —, mint ki hazájába
 visszajön,
 s elébe angyal áll, lángpallosú
 kemény öröm.*